

# GEOGRAFIES SALVAT

HOMENATGE  
NOV · 2010

## Comissió organitzadora:

Esther Bartomeu, Pilar Casas, Enric Ciurans, Jordi Coca, Leonardo Escoda, Joan M. Gual, Pilar Lanau, Enric Majó, Gloria Montero, Tere Pérez, Neus Salvat, Núria Salvat, Eulàlia Salvat, Viqui Sanz, Mercè Saumell.



**Co NC A**  
Consell Nacional  
de la Cultura i de les Arts



## Agraïments:

Xavier Albertí, Nao Albet, Teatre Borràs, Teatre Lliure, Teatre Poliorama.

## Vindicació

Algunes persones amigues i un conjunt d'institucions diverses hem volgut organitzar aquest seguit d'actes al voltant de Ricard Salvat. Són uns actes modestos, i en diem vindicació per raons òbvies: els darrers anys de la seva vida, Salvat va ser injustament marginat de la vida cultural del país amb l'excusa del seu mal caràcter i que la seva idea de la direcció escènica havia quedat antiquada. Que les coses van anar així és fàcilment demostrable a les programacions dels teatres catalans, on Salvat va passar a ser el gran absent. No se'l programava, no se'l tenia en compte, i ni tan sols se li volia reconèixer la feina feta en el passat, que es diluïa en una desmemòria intencionada i injustificable que ens ha empobrit a tots. Salvat no és l'únic que ha hagut de patir aquesta situació, però lògicament això no justifica res; més aviat ho empitjora tot. I, en qualsevol cas, hi ha el fet incontestable que Salvat és una geografia rica, variada i complexa.

D'una banda és un resistent cultural que funda escoles i companyies de teatre com ara l'EADAG (ara fa exactament cinquanta anys), que organitza festivals, mostres, trobades i una bona colla d'activitats culturals que no li impedeixen fer de director d'escena, de teatres, i ser l'introduïdor de Brecht a Catalunya, entre altres autors de relleu.

Salvat també és un intel·lectual ja que escriu narrativa, fa dramaturgies de textos diversos (i molt especialment a partir de Salvador Espriu), és assagista i estudiós de les arts de l'espectacle, catedràtic universitari...

I encara és un home de món en el sentit que crea xarxes internacionals, es mou en el món del pacifisme i sovint actua com un estrany ambaixador cultural que ha estat rebutjat pel país que representa.

Mirant enrere, no costa gaire documentar que d'ençà dels anys cinquanta Salvat ha estat el capdavanter d'una manera avui encara perfectament vàlida de veure les arts de l'espectacle. En part aquesta mirada deriva de la seva formació alemanya, però en realitat va fer aportacions més àmplies que, entre altres coses, passaven per somiar uns centres de formació transversals, de gran nivell teòric, on també es formés els creadors des del punt de vista artístic i tècnic. En aquest mateix sentit, ben aviat va plantejar que calia pensar el conjunt de l'espectacle i no pas únicament ni de manera preferent, la literatura dramàtica. Segons ell, les convencions en el món de les arts escèniques havien de ser qüestionades, i calia "rellegir-ho tot" des d'una perspectiva en què les tradicions pròpies i les alienes es donessin la mà amb un esperit obert de recerca que calia no confondre amb els tòpics de l'avantguarda històrica.

Algunes d'aquestes lliçons les oferia des de començaments dels anys seixanta, i certament no eren les idees habituals a la Catalunya d'aleshores.

## Ricard Salvat i Ferré

Tortosa, 17 d'agost de 1934 - Barcelona, 24 de març de 2009

Professor de la Universitat de Barcelona i doctor en Filosofia (1973). El 1956 fundà a Barcelona, amb Miquel Porter i Moix, el Teatre Viu. Es traslladà a Alemanya, on cursà ciències teatrals, sociologia i filosofia, i el 1959, de retorn, ingressà a l'Agrupació Dramàtica de Barcelona i hi dirigí Tu i l'hipòcrita, de Maria Aurèlia Capmany, i Ball robat, de Joan Oliver.

El 1960 fundà, amb M.A.Capmany, l'Escola d'Art Dramàtic Adrià Gual, que dirigí fins a la seva extinció, el 1975: hi aplicà les ensenyances del teatre èpic de Bertolt Brecht i la influència de l'Escola fou decisiva en el desenvolupament del teatre català; alhora, posà en escena Ronda de mort a Sinera (1965, 2002), sobre textos de Salvador Espriu. Dirigí diversos muntatges durant dues temporades al Teatre Romea (L'auca del senyor Esteve, La bona persona de Sezuan, Primera història d'Ester, etc.). Nomenat director del Teatro Nacional, del Ministerio de Información y Turismo (1970), a Barcelona, no aconseguí de redreçar-ne la trajectòria i dimití. Dirigí l'Escola d'Estudis Artístics de l'Hospitalet de Llobregat (1975-78) i el Festival Internacional de Teatre de Sitges (1978-86), i fou l'impulsor i director del Festival Internacional Entre Cultures de Tortosa (2004-2006).

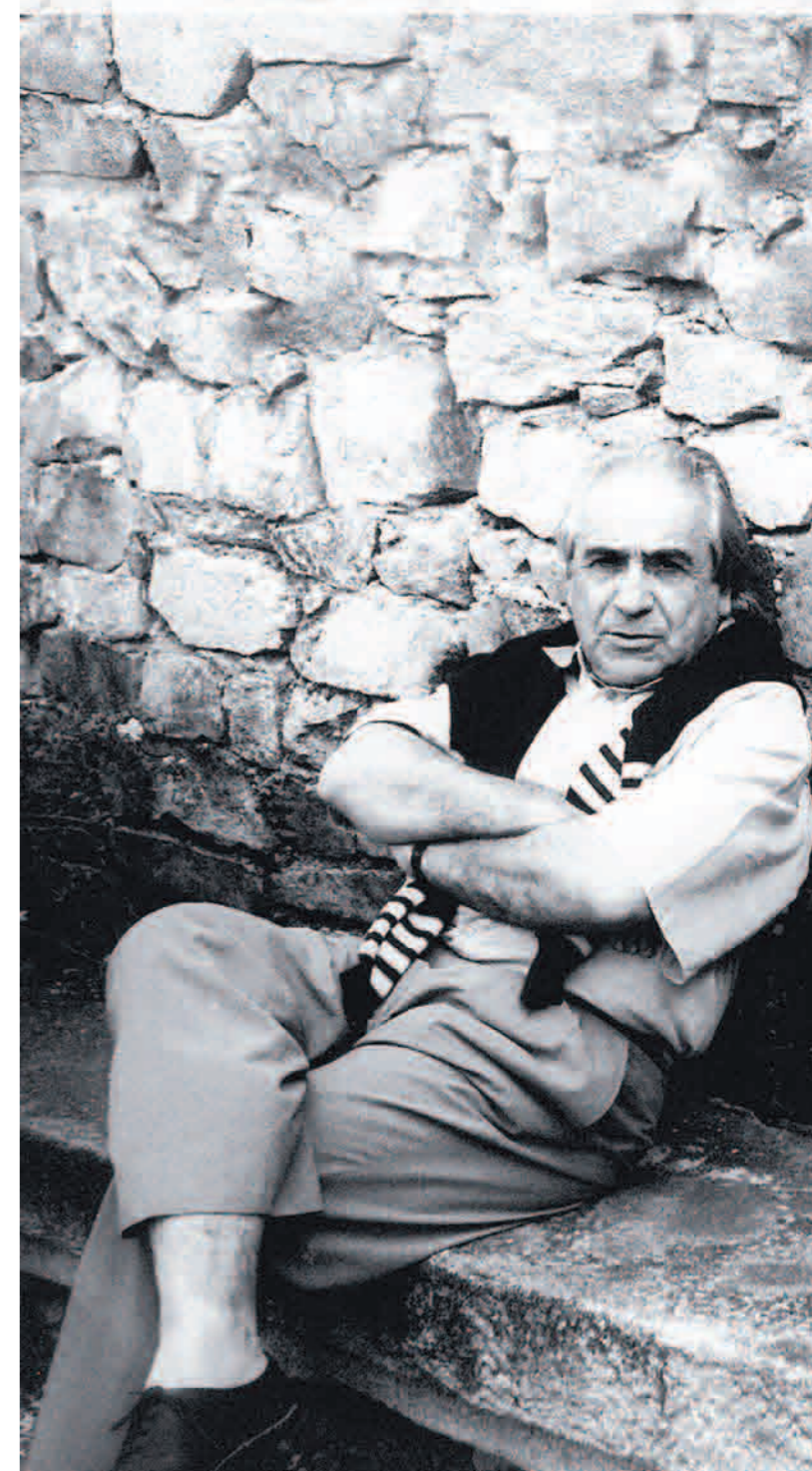
Al capdavant de més de 150 obres estrenades, des de la segona meitat dels anys vuitanta tan sols en dirigí poc més d'una desena, entre les quals l'òpera Tannhäuser de R. Wagner al Liceu (1987), The Taming of the Shrew, de W.Shakespeare (1990), Az ember trajédiája, d'I.Madách ('La tragèdia de l'home', 1994-95), Okupes al Museu del Prado, d'A.Miralles (2000) i Un dia. Mirall trencat (2008), sobre la novel·la homònima de Mercè Rodoreda.

Com a escriptor hom li deu, entre d'altres, les obres teatrals Mort d'home (1961), Nord enllà (1965), Salvat-Papasseit i la seva època (1981), i els assaigs El teatre contemporani (1966), Els meus muntatges teatrals (1971), Escrits per al teatre (1990) i Quan el temps es fa espai. La professió de mirar (1999). El 1959 obtingué el premi Joanot Martorell (actualment premi Sant Jordi) amb la novel·la Animals destructors de lleis, la qual es reedità al 2009. President de l'Associació d'Investigació i Experimentació Teatral (AIET) de la UB, rebé la Creu de Sant Jordi (1996), el premi Agrupació Dramàtica de Barcelona (1998), el Premi Nacional de Cultura de Teatre (1999) i la Medalla d'Or al Mèrit Artístic de l'Ajuntament de Barcelona (2003).

\*Text extret de l'Enciclopèdia Catalana

# GEOGRAFIES SALVAT

HOMENATGE  
NOV · 2010



■ **Qui era Ricard Salvat?**

Dijous, 4 de novembre  
Auditori de l'Institut del Teatre de Barcelona

- Matí: **Ricard Salvat, home de recerca i academia**
- 9.00 h Benvinguda.  
**Jordi Font**, Director General de l'Institut del Teatre
- 9.15 h Perfil acadèmic de Ricard Salvat.  
**Enric Ciurans**, professor de la Universitat de Barcelona
- 10.00 h Ricard Salvat y el teatro en la Universidad.  
**César Oliva**, professor de la Universidad de Murcia
- 11.00 h Los dramaturgos y los artistas de Galicia en la vida y obra de Ricard Salvat. **Xesús Alonso Montero**, professor de la Universidad de Santiago de Compostela
- 12.00 h *Pausa - cafè*
- 12.30 h Taula Rodona:  
**Jordi Coca**, professor emèrit de l'Institut del Teatre  
**Eduard Planas**, cap d'estudis de La Llotja de Barcelona  
**Mercè Saumell**, professora de l'Institut del Teatre  
**Esperanza Ferrer**, AIET  
Modera: **Xavier Padullés**, professor de l'Institut del Teatre
- Tarda: **Ricard Salvat, home de teatre i festivals**
- 16.30 h D'actors i personatges  
**Manuel Molins**, dramaturg
- 17.30 h Dialogando con Ricard  
**Paolo Puppa**, professor de la Università Ca'Foscari de Venezia
- 19.00 h Taula Rodona:  
**Araceli Bruch**, actriu  
**Joan M<sup>a</sup> Gual**, director  
**Pere Daussà**, director  
**Joan Casas**, professor de l'Institut del Teatre  
Modera: **Joan Casas**



■ **Col·loqui a La Canonja**

Divendres, 19 de novembre a les 20.00 h  
Castell de Masricart. La Canonja, Tarragona.

**Ricard Salvat: La Canonja, Tortosa i el món**  
Visió local del personatge, situat en el seu context

- Hi participen:
- Xavier Grasset**, periodista
  - Francesc Roig**, president del Centre d'estudis Canongins
  - Josep Llop**, membre del Centre d'estudis Canongins

■ **Sessió d'homenatge. Teatre Romea**

Dilluns, 22 de novembre a les 21.00 h  
Teatre Romea de Barcelona

**INSULTS AL PÚBLIC, DE PETER HANDKE A RICARD SALVAT**

La professió teatral es reunirà el 22 de novembre al Romea, temple del teatre català per excel·lència, per retre culte a la memòria de Ricard Salvat. Amb el muntatge que li dediquem, volem mantenir el caliu de la seva paraula i evocar el seu mestratge amb ironia i humor. D'una nòmina de milers de persones que van col·laborar amb ell, una setantena pujarà a l'escenari per dedicar-li aquests *Insults al públic...* començant pels que fa trenta anys van protagonitzar una nit d'esbrincada memorable, Jesusa Andany, Pepe R Lifante, Lluís Quinquer i Marta Molins, fins als d'*Un dia, Mirall trencat*, passant pels històrics de l'Escola i la Companyia Adrià Gual i un imponent etcètera.

Araceli Bruch

Hi participen:

- |                         |                             |                          |
|-------------------------|-----------------------------|--------------------------|
| <b>Xavier Albertí</b>   | <b>Miquel Espinosa</b>      | <b>Pere Planella</b>     |
| <b>Alma Alonso</b>      | <b>Xus Estruch</b>          | <b>Lluís Quinquer</b>    |
| <b>Jesusa Andany</b>    | <b>Eduard Farel-lo</b>      | <b>Mingols Ràfols</b>    |
| <b>Carles Arquimbau</b> | <b>Daniela Feixas</b>       | <b>Elisenda Ribas</b>    |
| <b>Pilar Aymerich</b>   | <b>Montserrat G. Sagués</b> | <b>Cristina Raventós</b> |
| <b>Lloll Bertran</b>    | <b>Barbara Granados</b>     | <b>Sílvia Sabaté</b>     |
| <b>Jordi Blesa</b>      | <b>Margarida Gual</b>       | <b>Neus Salvat</b>       |
| <b>Oriana Bonet</b>     | <b>Jordi Jané</b>           | <b>Carme Sansa</b>       |
| <b>Ester Bové</b>       | <b>Sergi Jover</b>          | <b>Viqui Sanz</b>        |
| <b>Araceli Bruch</b>    | <b>José Lifante</b>         | <b>Nàtalia Sellarès</b>  |
| <b>Rosa Cadafalch</b>   | <b>Josep Minguell</b>       | <b>Ernest Serrahima</b>  |
| <b>Carles Canut</b>     | <b>Enric Majó</b>           | <b>Xavier Serrat</b>     |
| <b>Georgina Cardona</b> | <b>Mariona Millà</b>        | <b>Pep Tosar</b>         |
| <b>Xavi Casan</b>       | <b>Montse Miralles</b>      | <b>Rosa Vila</b>         |
| <b>Enric Cervera</b>    | <b>Marta Molins</b>         | <b>Georgina Vila</b>     |
| <b>Imma Colomer</b>     | <b>Manel Molins</b>         | <b>Arnau Vilardebò</b>   |
| <b>Jaume Comas</b>      | <b>Teia Moner</b>           |                          |
| <b>Carme Contreras</b>  | <b>Rosa Novell</b>          | <b>I molts més...</b>    |

Dramatúrgia i direcció: **Araceli Bruch**  
Ajutant de direcció i producció executiva: **Cristina Raventós** per a **Bohèmias's produccions**



■ **El teatre com una de les Belles Arts**  
**50 anys de l'Escola d'Art Dramàtic Adrià Gual (EADAG)**

23 i 24 de novembre  
Aula Magna de la Facultat de Geografia i Història de la Universitat de Barcelona

**Jornades organitzades per l'AIET**  
**Associació d'Investigació i Experimentació Teatral**

Homenatge a l'Escola d'Art Dramàtic Adrià Gual (EADAG) en commemoració als 50 anys de la seva fundació. Aquesta escola, creada per Ricard Salvat i Maria Aurèlia Capmany sota l'aixopluc del Foment de les Arts Decoratives (FAD), va representar un paper fonamental en la recuperació del teatre català durant el franquisme.

Dimarts, 23 de novembre

- 17.00 h L'Escola d'Art Dramàtic Adrià Gual i la seva època.  
**Oriol Puig Taulé**, investigador teatral resident a Berlín.
- 18.30 h Projecció:  
Records de l'EADAG
- 19.30 h Aprenentatge del teatre. Memòria de l'Adrià Gual (EADAG)

Taula rodona:  
**Maria Jesús Andany**, actriu  
**Pilar Aymerich**, fotògrafa  
**Joan-Anton Benach**, crític  
**Josep Maria Benet i Jornet**, escriptor  
**Salvador Giner**, sociòleg  
**Pere Planella**, director

Dimecres, 24 de novembre

- 10.00 h Cuando hacer teatro era hacer política.  
**Óscar Cornago**, investigador del Consell Superior d'Investigacions Científiques (CSIC)
- 11.30 h Projecció:  
Records de l'EADAG II
- 12.30 h L'EADAG en el context del teatre i la cultura catalana

Taula rodona:  
**Josep Anton Codina**, director  
**Josep Maria Loperena**, escriptor  
**Joan Pera**, actor  
**Maria-Josep Ragué**, crítica  
**Pere Salabert**, professor

■ **Presentació del llibre de Ricard Salvat**

Dimecres, 24 de novembre a les 19.30 h  
Auditori de l'Institut del Teatre de Barcelona

**Una mirada al teatre modern i contemporani** (2 volums)

Edició a cura d'**Enric Ciurans** i **Eulàlia Salvat**  
Estudi introductor de **Jordi Coca**  
Diputació de Barcelona - Institut del Teatre



■ **Activitats teatrals i culturals a Tortosa fins al 27 de març de 2011**

Divendres, 26 de novembre a les 19.00 h  
Escola d'Art i Disseny de Tortosa de la Diputació de Tarragona

**Inauguració de l'exposició de cartells teatrals de Ricard Salvat**

i

**Presentació del curs Ricard Salvat**

Organitza: Comissió de Tortosa



■ **Fundació Ricard Salvat**

Es presentaran els projectes de constitució de la Fundació Ricard Salvat i les seves pàgines web

**www.ricardsalvat.cat**  
**www.fundadoricardsalvat.com**